

عنوان مقاله:

بررسی و تبیین عالم ذر

محل انتشار:

چهارمین کنفرانس بین المللی توانمند سازی جامعه در حوزه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

لیلی خیدانی - هیات علمی گروه معارف اسلامی، دانشگاه پیام نور، ایران

خلاصه مقاله:

موضوع عالم ذر، همواره یکی از بحث برانگیزترین مباحث قرآنی و اسلامی بوده است و مفسران، متکلمان، فیلسوفان و عارفان مسلمان درباره آن بسیار سخن گفته اند. آن چه از ظاهر آیات و روایات اسلامی بر میآید، این است که هر انسانی قبل از تولد از مادر، عالم یا عوالمی را طی کرده است: (در مرحله ای انسان ها فقط دارای روح بوده اند (عالم ارواح یا اظله یا روح العقل) در مرحله ای دیگر، روح آدمی دارای قالب و جسدی خاص گردیده است (عالم طین) که مربوط به ذرات مادی بدن ما است. در روایات مربوط به این مرحله از خلقت، سخن از آب، خاک، مالش، اصحاب یمین و اصحاب شمال، ذرات همانند مورچه، آتش و آزمون عبور از آن و جسد آدم (ع) که هنوز روح در آن دمیده نشده است، می باشد. و مرحله ای که بعد از خلقت آدم است (عالم روح الحیوان یا روح الحیات) که خداوند نفخ روح در جسم آدم (ع) نمود و او را کامل کرد، وجود فردی حقیقی داشته و در هر مرحله متحمل معارف و حقایقی گردیده است، که همه آنها نقش اساسی در زندگی دنیوی و اخروی او دارد. در همین عوالم است که همه انسان ها در یک فضای مقدس و نورانی، مورد تفضل و عنایت حضرت حق قرار می گیرند و پس از اعطای اختیار و ارائه معرفت خداوندی، مورد سوال قرار گرفته اند: الست بریکم و همگی در پاسخ گفتند: بلی. در روایات آمده است که: در همین عوالم بوده که خداوند بر ربوبیت خودش، نبوت پیامبر (ص) و ولایت علی (ع) از انسانها پیمان گرفت و خود و پیامبران را به انسانها شناسانده است. علامه طباطبائی در کتاب ارزشمند المیزان فی تفسیر القرآن ذیل آیه 172 سوره اعراف نتیجه گیری می کند که منظور از عالم ذر، عالم ارواح است. یعنی خداوند در آغاز، ارواح انسانها را آفرید و مخاطب ساخت و از آنان اقرار به توحید گرفت. در بررسی تفسیر نمونه در ذیل آیه 172 سوره اعراف این گونه بیان شده است که: منظور از عالم ذر، عالم استعدادها و منظور از پیمان، پیمان فطرت است. هدف اصلی آفرینش انسان، رسیدن به کمال، سعادت واقعی، دست یافتن به مقام شامخ انسانی و راه یابی به عالم ملکوت است که این همه در پرتو شناخت، معرفت و بندگی آگاهانه به پیشگاه حضرت احدیت ممکن خواهد بود.

کلمات کلیدی:

ذر، ازل، الست، عهد، میثاق.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/903910>

